

Acseh küldöttség talán már szombaton elhagyja Budapestet

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) A Magyarország és Csehszlovákia kormányainak megbízottai közötti kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalások három nap óta serényen folynak. A tárgyalások alapja részletes tarifaszervezés, amely azután mintegy kiindulási alapja lesz a többi állammal — elsősorban az utódállamokkal — létesítendő hasonló megállapodásoknak.

A két delegáció már kicserélte előterjesztéseit, amelyek szerint rendezni kívánják a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi cikkek kölcsönös beengedését és általában az egész áruforgalmat. A küldöttségek most külön-külön tanulmányozzák ezeket a proposíciókat, számításokat végeznek, statisztikai adatokat állítanak össze, de délutánon-

ként együttes tárgyalásokat folytatnak. Teljes meg egyezés esetén is a két delegáció vezetője kormányára elé terjeszti a megállapodást és csupán a két kormány előzetes jóváhagyása után lehet szó a szerződés szabatos megszövegezéséről és végleges alakba való foglalásáról.

Pénteken és szombaton a tárgyalások előreláthatóan annyira előrehaladnak, hogy a cseh delegáció valószínűleg már szombaton elhagyja Budapestet, ami természetesen egyáltalán nem jelenti a tárgyalások megszakadását. A cseh megbízottak azért utaznak vissza Prágába, hogy újabb instrukciókat kérjenek és esetleg kiegészítsék statisztikai adatanyagukat.

A Magyarországtól elvett javakat felbecslő bizottság Budapesten.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) A békeszerződés értelmében idegen állami suverénitás alá kerülő magyar állami javak értékelése ügyében szombaton reggel az Orient-expresszrel Budapestre érkezik a következő bizottság: Sc'weitzer, a Comité des Biens Cédés elnöke, Firh angol, Rigotti olasz és Koller, az utódállamok közös delegátusa, valamint Monmouth titkár. A delegáció budapesti tartózkodásának célja a magyar javak felértékelésével kapcsolatos általános kérdések tisztázása, valamint a Párisban a jóvátételi bizottság előtt folyó értékelési munka programjának megállapítása. Ez a bizottság a magyar jóvátételi szempontjából, amelynek pontos összegét tudvalevőleg a jóvátételi bizottság megállapította, nagyon fontos munkát fog most elvégezni.

A bizottságnak rendelkezésére bocsátják mindazokat az adatokat, amelyekből pontosan összeállítható mindazoknak a magyar javaknak az

értéke, amelyeket Románia, a cseh-szlovák köz társaság és Jugoszlávia vett el Magyarországtól a békeszerződések alapján. Mindazoknak a javaknak az értéke, amelyek a magyar állam tulajdonát alkották és jelenleg az elszakított területeken vannak, mint Magyarország jóvátételi fizetési számolándók el. A végleges elszámolást a jóvátételi bizottság Párisban eszközözi, az a bizottság, amely holnap érkezik Budapestre, kizárólag a végleges elszámoláshoz szükséges pontos számadatokat bocsátja a párisi jóvátételi bizottság rendelkezésére.

Az érték megállapítása az utódállamok képviselőjének hozzájárulása után történik, úgy hogy ebben a tekintetben is Budapesten dönthetnek azokban a vitás kérdésekben, amelyek esettel felmerülhetnek. A felértékelés egyébként generálisan történik és ennek részleteit és a megoldás módjait a bizottság budapesti tanácskozása idején fogja megállapítani.

A kisebbségek védelmének és a lakók kicserélésének kérdése a népszövetségi tanácsban.

Róma, december 12. A népszövetségi tanács nyilvános ülésén a svéd képviselő, Beck jelentést tett a törökországi és iraki határkérdésről. Bejelentette, hogy azt a határozatot, amelyet a brüsszeli tanácsülésen hoztak a két ország ideiglenes határára vonatkozólag, minden nehézség nélkül végrehajtották.

A tanács foglalkozott ezután a Görögországban élő albán származású muzulmánokkal és ezzel kapcsolatban általában a kisebbségek védelmével, valamint a lakosság kicserélésével.

Quineur de Leon előadó kijelentette, hogy a kisebbségi szerződések kötelezik a Nemzetek Szövetségét annak biztosítására, hogy a csere ne érintse azon egyéneket, akik az alól mentességet kívánnak a maguk részéről.

A tanács elfogadta Quineur de Leon javaslatát. Ezután Salandra olasz delegátus ismertette azon jelentéseket, amelyek Franciaország és Németország közt a versaillesi szerződés rendelkezései tekintetében a Saar-vidékre vonatkozólag fennállnak. A tanács elfogadta Salandra jelentését.

Az ülés végén Chamberlain emelkedett szólásra. Angliába visszatérve, még nagyobb tisztelet érzését viszi magával — mondotta — a Nemzetek Szövetsége iránt, melynek jóakarát és a szívélyes együttműködésre vonatkozó törekvéseit ismét tapasztalta.

Az ülés végén ezután Melló Franco elnök köszönetet mondott Chamberlainnak azon támogatásért, amelyet a Nemzetek Szövetsége tanácsának nyújtott.

Vasárnap lesz az utolsó mise az öreg Szent Demeter-templomban.

Szeged, december 12. (Saját tudósítónktól.) A fogadalmi templom kereszthajóját karácsony első napján szenteli fel dr. Glattfelder Gyula megyéspüspök ünnepi nagymisével. Az épülő templom szédítően magas, de még mindig csonka falai tövében elárvultan, szürkén, kopottan zsugorodik össze a Palánk régi, Szent Demeter emlékének szentelt temploma. Tornyának felső részét, a hagymáját közbiztonsági okokból már hónapokkal ezelőtt leszerelték és azóta a valamikor büszke bronzkupolát suta sisak helyettesíti. Sötét hajóját — amelynek faláról szakadályanul hull az öreg vakolat — vasárnapról vasárnapra zsúfolásig megtöltötték a belvárosi hívek.

Az öreg templom széles kapuja most örökre becsukódik. Vasárnap tartják meg benne az utolsó

misét, hétfőn már elnémul Szent Demeter temploma és némán várja be sorsának beteljesedését. Orgonája már a büszke, új templom kereszthajójában áll, oltárait, képeit, szobraikat, padsoarait és ereklyéit pedig a jövő héten szállítják át oda. A hurcolkodást hétfőn kezdik meg és utána, karácsony ünnepének első napjáig, nem lesz mise a Belvárosban.

Karácsony után aztán hamarosan megkezdik a kiürített templom lebontását. Az évszázados falakat szétöri a kőművesek csákánya. Lehet, hogy a romboló csákányok Jézuska ecetfáit is elpusztítják, amelyek ott fűnn kapaszkodtak, a templom omladozó homlokfalának párkányán, pedig kegyetlen dolog lenne, ha a fiatal facsemetéket elültetnék valahol, az új templom mellett.

A tápéi rét és a Pallavicini-uradalom megváltása az OFB előtt.

Szeged, december 12. (Saját tudósítónktól.) A városi földek egy jelentékeny részére — mint ismeretes — a földbir októrvény rendelkezéseire való hivatkozással többrendbeli igényt jelentettek be azok, akik a törvény értelmében valamilyen címén igényjogosultak. Az Országos Földbirtokrendező Biróság az igénylések legnagyobb részét letárgyalta már és kihirdetett eddigi ítéletei azt bizonyítják, hogy az OFB is elismerte a város jelenlegi földbirtokpolitikájának szociális jellegét. A város hatósága ugyanis a bíróságnál arra hivatkozott, hogy a városi földbirtokok nem vonhatók olyan elbírálás alá, mint a magánbirtokok, mert a városi birtokok jövedelméből a város egész közönsége részese-

dik. Hivatkozott a város hatósága arra is, hogy Szegeden ősidők óta szociális volt a város földbirtokrendszere, mert a városi földek tulajdonos nagy részét apró parcellákban bérlők a földnélküliek és a városi bérföldeken közel hétezer család él.

A város birtokai közül a legnagyobb veszedelem a tápéi réi földeket fenyegette, erre ugyanis főképpen a Tápé község földnélküli lakosai jelentették be igényüket és mindent elkövettek, hogy valóságos, vagy vélt jogaitak érvényesítsék. A tápéi rétre bejelentett igényeket az ügyben eljáró bíró és tárgyaló bizottság már letárgyalta és az OFB az ügy nyilvános előadását december 9-ére tűzte ki. Ugyanakkor

tárgyalták le a szomszédos Pallavicini-uradalomra bejelentett igényeket.

A nyilvános tárgyaláson a város érdekeit dr. Turóczy Mihály tiszti főügyész képviselte, aki tegnap érkezett haza Budapestről és érdeklődésünkre a következő felvilágosítást adta:

— A tárgyalóbizottság előterjesztése a város közönségét leginkább érdeklő tápéi rét ügyére vonatkozólag az volt, hogy a földnélküli tápéi lakosok igényeit, amelyeknek kiépítésére körülbelül ezerszáz katasztrális hold szükséges, a város tápéi réti birtokból 25 éves lejáratu 1—2 holdas bérparcellákkal elégítse ki a bíróság. A tárgyalóbizottság azt is javasolta, hogy a bíróság kötelezze a várost a tápéi rétnél a belvizektől való mentesítésre, abban az esetben pedig, ha a város erre nem vállalkozna, mondja ki a bíróság a kérdéses terület megváltását.

— A város képviselőjében először és írásban is megtettem az előzői javaslatra indokolt észrevételeimet. Kértem, hogy a bíróság ne kötelezze a várost belvizmentesítésre, mert ez a Körös-Tisza-Maros Ármentesítési Társulat alapszabályszerű kötelességei közé tartozik. Ez a társulat különben a Tisza és a Maros árvizei ellen is fenntartja a védőtöltéseket, de gyakorlái akadályai is van annak, hogy a tápéi rétet kivonják a társulat kötelekéből, amit a törvény sem engedne meg. Ezenkívül a rét belvizmentesítése olyan szoros kapcsolatban van a társulat körzetével, hogy ez a kérdés csak az egész körzetre megállapított egységes tervszerint oldható meg.

— Eős reményem van egyébként arra, hogy az OFB a jogosultnak találja igényeket tényleg 25 éves bérletekkel fogja kielégíteni ítéletével, amelyet annak idején majd írásban közöl az érdekeltekkel.

Elmondotta még a főügyész, hogy az OFB a tápéi rét ügyével egyidejűleg a Pallavicini-féle uradalomra bejelentett igényekkel is foglalkozott. Az uradalmat dr. Szakács József nemzetgyűlési képviselő képviselte, a hitbizomány hasznélve őt dr. Polgár Péter, a Pallavicini-uradalom ellen intézett megváltási eljárásban érdekelt özvegy Heimann Sándornét pedig dr. Grünér István. A Pallavicini-uradalom ügyére vonatkozólag a tárgyaló bizottság előterjesztésének az volt a lényege, hogy a törvény értelmében úgy is leadni köteles váltásigfődeket vegye el az OFB a jogos igények kielégítésére, az uradalom többi részét azonban, amelynek nagy részét bérbeadás uján hasznosítják, mentesítse a bíróság a megváltás alól.

Rágalmazási pör egy képviselőtestületi közgyűlés után.

Szeged, december 12. (Saját tudósítónktól.) Február 18-án viharos közgyűlése volt Mindszent község képviselőtestületének. A tárgysorozatot után egyes képviselőtestületi tagok firtatni kezdték, hogy mi is van a község szenével, amelyet a község pénzén rendelt meg. A vita hevében azután Kardos István képviselőtestületi tag kijelentette, hogy Antal András községi főjegyző a négy vagon szénből ötvenegy mázsát magának utalt ki. Mikor a testület bizalmatlankodni kezdett ebben a vádban, Kardos a nagyterem falára mutatott, ahol az a jegyzék állott a falon nyilvánosan, amely föltüntette, hogy ki mennyi szenet kapott a község szenéből. A jegyzékben pedig az foglaltatott, hogy a főjegyző 51 mázsa szenet utaltatott ki. Erre azután Kardos István ezeket mondta:

— Lássátok, így gazdálkodott a jegyző, elvitte a község ötvenegy mázsa szenét és csak ezerkétszázötven keront fizetett összesen!

Nagy vihar támadt ezután, ezt az ügyet sokáig kommentálták a községben, majd Antal András főjegyző feljelentést tett rágalmazás miatt Kardos ellen és erre Csongrád megye alispánja meg is adta a fölhatalmazást. Az érdekes rágalmazási pör pénteken került a szegedi törvényszék Vild-tanácsa elé.

Kardos István előadta, hogy ő megnézte a nyilvános jegyzéket és fölháborodott, hogy a jegyző csak 1250 koronát fizetett félvagon szénért. Különben is Antal ma már nem jegyzője Mindszentnek.

Antal főjegyző előadta, hogy ő csak kétszer öt mázsa szenet kapott, az ötvenegy mázsát belehamisították a nyilvános jegyzékbe.

Kerem Gáspár, Bakony Illés és Györffy Ist-